

Súčasnne rozvojové aktivity Košického samosprávneho kraja

Molnárová Mária

Košický samosprávny kraj, odbor regionálneho rozvoja

Obsah:

I. Projekt POKER a jeho štruktúra

- A. Hlavné výstupy projektu POKER
- B. Organizačno-personálna štruktúra projektu POKER
- C. Partneri projektu

II. Priebeh realizácie projektu POKER a dosiahnuté výsledky

- D. Súčasný stav prác na výstupoch projektu POKER
- E. Prezentácia Rozvojového plánu Slovensko - Východ ako hlavného výstupu projektu POKER a jeho predloženie na rokovanie Zastupiteľstva PSK a KSK

III. Tabuľkový prehľad rozvojových tém, strategických cieľov, priorít a špecifických cieľov Rozvojového plánu Slovensko - Východ

Stratégia rozvoja regiónu Slovensko – Východ je obsiahnutá v Rozvojovom pláne Slovensko – Východ, ktorý je jedným z výstupov projektu POKER (Prešov – Košice – Rozvoj)

I. Projekt POKER a jeho štruktúra

Projekt POKER (Prešov – Košice – Rozvoj) bol schválený v rámci Operačného programu Základná infraštruktúra, Opatrenie 3.3 – Budovanie a rozvoj inštitucionálnej infraštruktúry v oblasti regionálnej politiky, aktivita B - Partnerstvá pre rozvoj regionálnej politiky. Projekt je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a jeho trvanie bolo stanovené na 15 mesiacov. Hlavným partnerom projektu je Košický samosprávny kraj, ktorý sa podieľa 2,5 % na 5 % spolufinancovaní projektu (oprávnené náklady sú vo výške 5 501,1 tis SK).

Projekt POKER je v rámci celého Slovenska pilotný a špecifický na základe rozhodnutia dvoch samosprávnych krajov (Košického a Prešovského SK) spolupracovať pri tvorbe a realizácii spoločnej stratégie rozvoja na úrovni NUTS II, Rozvojového plánu Slovensko – Východ.

Hlavným cieľom projektu je posilniť partnerský rámec spolupráce aktérov regionálneho rozvoja v regióne Slovensko – Východ tak, aby existujúce a novovytvárané partnerstvá, najmä na úrovni regionálnej (NUTS II) identifikovali príležitosti vzájomne výhodnej spolupráce a spoločne definovali stratégiu rozvoja regiónu Slovensko – Východ.

A. Hlavné výstupy projektu POKER

1. Rozvojový plán Slovensko – Východ
2. Skrátená verzia Rozvojového plánu Slovensko – Východ (slovenská a anglická verzia)
3. Profil regiónu Slovensko – Východ (slovenská a anglická verzia)

4. Integrovaná štúdia podmienok ďalšieho rozvoja regiónu Slovensko – Východ (syntetická časť Prognózy socio-ekonomického vývoja regiónu Slovensko – Východ do roku 2015, Konkurencieschopnosti regiónu Slovensko – Východ, Rozvoja priemyselnej infraštruktúry regiónu Slovensko - Východ)
5. Prognóza socio-ekonomického vývoja regiónu Slovensko – Východ do roku 2015 (analytická časť)
6. Konkurencieschopnosť regiónu Slovensko – Východ (analytická časť)
7. Rozvoj priemyselnej infraštruktúry regiónu Slovensko – Východ (analytická časť)
8. Štúdia realizovateľnosti Rozvojového plánu Slovensko – Východ

B. Organizačno-personálna štruktúra projektu POKER

Odbornú štruktúru projektu POKER tvoria nasledovné skupiny odborníkov s kompetenciami:

1. Rozhodovacia skupina, členmi ktorej sú predsedovia obidvoch samosprávnych krajov; ich úlohou je schvaľovanie postupu prípravy RoP, komunikácia smerom k ústredným orgánom štátnej správy
2. Koordinačná skupina, členmi ktorej sú riaditelia úradov samosprávnych krajov a vedúci odborov regionálneho rozvoja; ich úlohou je koordinácia na úrovni úradov VÚC a finančné zabezpečenie projektu zo zdrojov rozpočtu
3. Expertno-metodologická skupina, členmi ktorej sú odborníci na metodológiu procesu, integrovaný manažment, tvorbu a implementáciu projektu; ich úlohou je pripraviť metodiku procesu prípravy RoP, zabezpečiť odborné podklady pre prípravu návrhu RoP, prioritizácia identifikovaných rozvojových oblastí, metodické usmernenie tematických odborných pracovných skupín a integrácia výstupov jednotlivých tematických pracovných skupín (TPS), vypracovanie Integrovanej štúdie podmienok ďalšieho rozvoja regiónu Slovensko-východ
4. Tematické pracovné skupiny, ich členmi sú odborníci zastupujúci relevantné odborné subjekty v regióne S-V

C. Partneri projektu POKER

Hlavnými partnermi projektu sú dva samosprávne kraje, Prešovský a Košický samosprávny kraj, ktoré iniciovali vytvorenie partnerstva so subjektmi ovplyvňujúcimi rozvoj v regióne Slovensko - Východ.

Členmi vytvoreného partnerstva sú organizácie a inštitúcie s legislatívnou zodpovednosťou za regionálny rozvoj, s úlohami v oblasti regionálneho rozvoja, so špeciálnymi kompetenciami s regionálnou pôsobnosťou a inštitúcie s odborným zastúpením a s kapacitou poskytnutia potrebných vedomostí, zručností v danej prioritnej oblasti rozvoja.

Členovia vytvoreného partnerstva podľa typu:

- Hlavné mestá krajov (2)
- Združenie miest a obcí Slovenska (1)
- Regionálne rozvojové agentúry (9)
- Univerzity (2)
- Podnikateľské a obchodné komory (3)
- Neziskové organizácie (3)
- Nadácia (1)
- Občianske združenia (2)
- Štátne organizácie (3)

Zámerom projektu je spájať aktérov regionálneho rozvoja v regióne tak, aby spolu vytvorili priestor pre vzájomnú spoluprácu a spoločne spracovali návrh rozvojového dokumentu na úrovni NUTS II. Partnerstvo v rámci projektu je otvorené.

II. Priebeh realizácie projektu POKER a dosiahnuté výsledky

Prípravné práce na tvorbe Regionálneho operačného programu Slovensko - Východ začali v obidvoch samosprávnych krajoch ešte pred schválením projektu. Výsledkom týchto prác bolo vypracovanie „Návrhu smerovaní rozvoja regiónu NUTS II Slovensko – Východ“, ktoré bolo prerokované a schválené na rokovaní zastupiteľstiev obidvoch samosprávnych krajov (v Zastupiteľstve KSK dňa 22.06.2005, uznesenie č. 462/2005 a v Zastupiteľstve PSK dňa 14.06.2005, uznesenie č. 374/2005)

Po schválení projektu POKER a po podpise Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (23.09.2005) samosprávne kraje nadviazali na práce vykonané pred schválením projektu. Prehodnotili schválené rozvojové oblasti, rozvojové témy a priority v nadväznosti na návrh Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 – 2013. Vzhľadom na to, že súčasne s návrhom NSRR SR vláda SR schválila aj počet vypracovávaných operačných programov pre obdobie rokov 2007 - 2013 a rozhodla, že na úrovni NUTS II sa nebudú vypracovávať Regionálne operačné programy (pre roky 2007 – 2013 bude vypracovaný iba spoločný Regionálny operačný program pre 7 krajov SR), výstupom projektu POKER (namiesto plánovaného Regionálneho operačného programu Slovensko – Východ) bude Rozvojový plán Slovensko – Východ. Rozvojový plán je vypracovávaný v súlade s programovacím obdobím EÚ do roku 2015.

Realizácia projektu začala v septembri 2005 a končí v novembri 2006. Za obdobie september 2005 – september 2006 sa uskutočnilo 45 stretnutí tematických pracovných skupín, 2 konferencie, niekoľko workshopov a seminárov.

Medzi výstupy projektu POKER patria aj odporúčania pre aktualizáciu programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, ako aj územných plánov samosprávnych krajov. Košický samosprávny kraj v súčasnosti pracuje na aktualizácii Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. Bude vypracovaný aj v nadväznosti na programové dokumenty – aktualizovaný Národný strategický referenčný rámec SR a operačné programy, ktorých návrhy majú byť vypracované do konca novembra 2006 a po schválení vládou SR budú predložené na schválenie EK.

Návrh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja bude po zosúladení s programovými dokumentmi na národnej a nadregionálnej úrovni a po zapracovaní rozvojových zámerov obcí, miest a mikroregiónov a ďalších relevantných subjektov ovplyvňujúcich regionálny rozvoj v území predložený na rokovanie Zastupiteľstva KSK začiatkom roka 2007.

D. Súčasný stav prác na výstupoch projektu POKER

1. Rozvojový plán Slovensko – Východ

- Expertná metodologická skupina ukončila integráciu výstupov tematických pracovných a vypracovala finálnu verziu Rozvojového plánu Slovensko – Východ. Bude prezentovaná

na záverečnej konferencii k projektu POKER, ktorá sa uskutoční dňa 26. 10. 2006 v hoteli Slovan v Košiciach.

2. Skrátená verzia Rozvojového plánu Slovensko – Východ (slovenská a anglická verzia)
 - je vypracovaná
3. Profil regiónu Slovensko – Východ (slovenská a anglická verzia)
 - vypracovaný, v súčasnosti sa prekladá do anglického jazyka
4. Integrovaná štúdia podmienok ďalšieho rozvoja regiónu Slovensko – Východ (syntetická časť Prognózy socio-ekonomického vývoja regiónu Slovensko – Východ do roku 2015, Konkurencieschopnosti regiónu Slovensko – Východ, Rozvoja priemyselnej infraštruktúry regiónu Slovensko - Východ)
 - štúdia je vypracovaná
5. Prognóza socio-ekonomického vývoja regiónu Slovensko – Východ do roku 2015 (analytická časť)
 - štúdia je vypracovaná
6. Konkurencieschopnosť regiónu Slovensko – Východ (analytická časť)
 - štúdia je vypracovaná
7. Rozvoj priemyselnej infraštruktúry regiónu Slovensko – Východ (analytická časť)
 - štúdia je vypracovaná
8. Štúdia realizovateľnosti Rozvojového plánu Slovensko – Východ
 - štúdia je vypracovaná

III. Stratégia rozvoja regiónu Slovensko - Východ

Tabuľkový prehľad - Rozvojové témy, priority a špecifické ciele Rozvojového plánu Slovensko – Východ;

STRATÉGIA ROZVOJA REGIÓNU SLOVENSKO – VÝCHOD

Tabuľkový prehľad rozvojových tém, strategických cieľov, priorít a špecifických cieľov Rozvojového plánu Slovensko – Východ.

Rozvojová téma	Strategický cieľ	Priorita	Špecifický cieľ
Produktivita a konkurencieschopnosť priemyslu a služieb pre ekonomiku	Posilnenie produktivity a konkurencieschopnosti regiónu v kľúčových a perspektívnych odvetviach priemyslu a služieb	1. Strategická ekonomická infraštruktúra	1. Vybudovať kvalitné dopravné prepojenie hlavných inovačných a kohéznych pólov rastu s urbanizovanými predpoliami a nadväzujúcimi vidieckymi oblasťami
			2. Vybudovať modernú podnikateľskú priemyselnú a verejnú infraštruktúru v inovačných a kohéznych póloch
			3. Regenerácia mestských centier vo vzťahu k širším nadregionálnym väzbám
		2. Podpora malého a stredného podnikania	1. Zvýšiť % internacionalizácie MSP v regióne S-V
			2. Posilniť dynamiku rastu MSP rozvojom regionálnych klastrov
		3. Podpora regionálnych inovačných systémov a ekonomiky založenej na vedomostiach	3. Rozšíriť podnikateľskú infraštruktúru a skvalitniť poradenstvo a technologickú expertízu pri zakladaní MSP
1. Zvýšiť technologickú úroveň MSP v oblasti kvality, výroby, logistiky a organizácie práce a zaviesť progresívne nízko energetické technológie			
			2. Vytvoriť inovačné klastre v troch rozvojových inovačných osiach S-V
Cestovný ruch	Zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu cestovného ruchu	1.Kvalita služieb a produktov cestovného ruchu vo významných turistických oblastiach	1. Modernizovať turistickú infraštruktúru v turistických destináciách východného Slovenska
			2. Zlepšiť informovanosť návštevníkov kraja v oblasti CR a kúpeľníctva

		2. Efektívne využitie a rozvoj turistického, prírodného a kultúrno-historického dedičstva	1. Vytvoriť integrované produkty CR a kúpeľníctva a ich zhodnocovanie 2. Obnoviť významné pamiatkovo hodnotné objekty a ich zahrnutie do produktov CR
			3. Posilniť a budovať partnerstvá a zefektívniť koordináciu v CR
Ekonomický rozvoj vidieka	Posilniť úlohu vidieka v hospodárstve regiónu	1. Zvýšenie atraktivity vidieka a regenerácia vidieckych sídiel	1. Zlepšiť dostupnosť a lokálnu infraštruktúru vidieckych oblastí
			2. Vybudovať ekonomickú infraštruktúru na vidieku
			3. Zvýšiť atraktivitu vidieka pre CR
		2. Diverzifikácia poľnohospodárskych, lesníckych a príbuzných činností na vidieku	1. Zvýšiť podiel ekologického poľnohospodárstva o 20 % oproti stavu r. 2006
			2. Zvýšiť podiel tržieb z produkcie rybného hospodárstva
			3. Zvýšiť produkciu a využitie všetkých foriem biomasy o 20 % do roku 2013
Služby zamestnanosti a podpora zamestnateľnosti	Zvyšovanie zamestnanosti a zamestnateľnosti marginalizovaných skupín obyvateľov na území NUTS II	1. Sprístupňovanie trhu práce marginalizovaným skupinám obyvateľov	4. Zapájať občanov z marginalizovaných skupín do ekonomického života
Sociálne služby	Zvyšovanie kvality života občanov so špecifickými sociálnymi problémami v ich	1. Rozvoj sociálnych služieb	1. Zlepšiť marginalizovaným skupinám, vr. rómskych občanov podmienky pre uľahčenie prístupu na trh práce tak, aby ich podiel na celkovom počte evidovaných uchádzačov o zamestnanie z globálneho hľadiska poklesol v roku 2010 o 15 % v pomere k roku 2006
			2. Zvýšiť kvalifikáciu a zručnosti marginalizovaných skupín
Sociálne služby	Zvyšovanie kvality života občanov so špecifickými sociálnymi problémami v ich	1. Rozvoj sociálnych služieb	1. Zvýšiť kvalitu a rozšíriť škálu netradičných sociálnych služieb
			2. Vytvoriť lepšie podmienky pre sociálnu

	prirodzenom prostredí		adaptáciu migrantov a ich zapojenie do pracovného procesu
		2. Rozvoj špecializovaných centier sociálnych služieb	3. Rozšíriť odborné profesijné a sociálne kompetencie poskytovateľov služieb
Sociálno-právna ochrana	Zvýšenie udržateľnosti funkčných a úplných rodín	1. Predchádzanie sociálno – patologickým javom a vzniku krízových situácií v rodine	1. Zefektívniť a zintenzívniť primárnu prevenciu sociálno-právnej ochrany
		2. Rozvoj činností sociálno-právnej ochrany a kurately v súlade s potrebami obyvateľov na úrovni NUTS II	1. Zefektívniť a zintenzívniť krízovú intervenciu
Zdravotná starostlivosť	Zvýšenie kvalitatívnej úrovne poskytovania zdravotnej starostlivosti	1. Modernizácia zdravotníckych zariadení	1. Rekonštrukciou objektov a modernizáciou vybavenia regionálnych zdravotníckych zariadení vytvoriť podmienky pre dlhodobé poskytovanie kvalitných služieb zdravotnej starostlivosti
Vzdelávanie	Zvýšenie kvality ľudského potenciálu	1. Efektívne prepojenie škôl a trhu práce	1. Zvýšiť flexibilitu, variabilitu a efektivitu vzdelávacieho systému
		2. Zlepšenie prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu	1. Rozvoj inštitucionálneho zabezpečenia kvalitných služieb ďalšieho vzdelávania
			2. Zvýšiť motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu
			3. Prostredníctvom rozvoja nových foriem vzdelávania zabezpečiť lepšiu dostupnosť ďalšieho vzdelávania

Kvalita zložiek životného prostredia	Zvýšiť úroveň ochrany a kvalitu zložiek životného prostredia v regióne Slovensko – východ	1. Kvalita povrchových a podzemných vôd	1. Zlepšiť kvalitu povrchových a podzemných vôd a znížiť ohrozenie znečistenia zdrojov vody
		2. Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	2. Zvýšiť účinnosť zneškodňovania odpadových vôd
		3. Kvalita ovzdušia	1. Skvalitniť starostlivosť o vodné zdroje, dosiahnuť dostatok pitnej vody a úroveň napojenosti obyvateľstva a obcí na úroveň celoslovenského priemeru a odstrániť vnútroregionálne rozdiely
			1. Znížiť emisie základných znečisťujúcich látok (SO ₂ , NO _x , TZL, CO), prchavých organických zlúčenín, ťažkých kovov, ako aj ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie zo stacionárnych i mobilných zdrojov
			2. Dosiahnuť kvalitu ovzdušia v súlade s príslušnými limitmi a to predovšetkým v ohrozených oblastiach a v oblastiach riadenia kvality ovzdušia, zlepšiť riadenie kvality ovzdušia a informovanosť obyvateľstva o kvalite ovzdušia
Nakladanie s odpadmi	Zavedenie ekonomicky a environmentálne účinnejšieho systému nakladania s odpadom	Predchádzanie vzniku odpadov	1. Znížiť množstvo vznikajúcich komunálnych a nebezpečných odpadov
		Materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov	1. Dosiahnuť zodpovedajúcu úroveň materiálového a energetického zhodnocovania odpadov
		Zneškodňovanie odpadov	1. Znížiť množstvo skládkovaného odpadu a podielu komunálneho odpadu zneškodňovaného skládkovaním
		Eliminácia rizík na životné prostredie z environmentálnych záťaží	1. Znižovať riziká vplyvu environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok

Ochrana a tvorba krajiny	Zachovanie a zvyšovanie biologickej i krajinnej diverzity a ekologickej stability krajiny	1. Ochrana a revitalizácia krajiny	1. Vytvoriť reprezentatívnu národnú sústavu chránených území a dosiahnuť priaznivý stav osobitne chránených častí prírody
			2. Zachovať a vytvárať podmienky pre udržanie ekologickej stability krajiny a vytvoriť podmienky a východiská pre revitalizáciu a tvorbu krajiny
			3. Zlepšiť a vytvoriť podmienky a východiská pre revitalizáciu a tvorbu krajiny
		2. Komplexná ochrana územia pred povodňami	1. Zvýšiť retenčnú schopnosť krajiny
			2. Zabezpečiť ochranu pred povodňami a znižovať následky, škody a náklady spôsobené povodňami
		3. Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie	1. Dosiahnuť 4 % podiel v roku 2010 a 7% - ný podiel v roku 2015 výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov bez veľkých vodných elektrární a dosiahnuť výrobu tepla v regióne z obnoviteľných zdrojov 10 000 TJ v roku 2010 a 15 000 TJ v roku 2015 v približnej štruktúre: biomasa 85-90 %, bioplyn 5-7 %, geotermálna energia 4-5 % (v prípade vykurovania Košíc), slnečná energia 1-1,5 %.
Zvyšovanie regionálneho environmentálneho povedomia	Dosiahnutie pozitívnej zmeny myslenia spoločnosti vo vzťahu k environmentálnym problémom a prírodným hodnotám v regióne	1. Environmentálna výchova ako prostriedok zvyšovania regionálneho environmentálneho vedomia	1. Zlepšiť starostlivosť o prírodné hodnoty v regióne v kontexte zvyšovania environmentálneho povedomia a lokálneho i regionálneho patriotizmu.

